

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв

**Кафедра методики викладання образотворчого і декоративно-прикладного
мистецтва та дизайну**

**СИЛАБУС
ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
«ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА (ВИРОБНИЧА)»**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма «Середня освіта (Образотворче мистецтво)»

Спеціальність 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

Спеціалізація: 014.12 (Образотворче мистецтво)

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

**Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «2» вересня 2024 р.**

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

1. Загальна інформація	
Назва освітнього компоненту	Педагогічна практика (виробнича)
Викладач (-і)	Тимків Богдан Михайлович
Контактний телефон Викладача	+38 0500500951
Е-mail викладача	bohdan.tymkiv@pnu.edu.ua
Формат освітнього компоненту	офлайн/онлайн
Обсяг освітнього компоненту	6 кредити ЄКТС, 180 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Четвер, 15.00-16.00
2. Анотація до освітнього компонента	
<p>Педагогічна практика (виробнича) в закладах загальної середньої та позашкільної освіти забезпечується освітньою програмою за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. Спеціальність 014. 12 «Середня освіта. Мистецтво. Образотворче мистецтво». Педагогічна практика (виробнича) у навчальному плані належить до циклу професійної практичної підготовки і має вагомий освітньо-виховний вплив на становлення особистості вчителя образотворчого мистецтва та розвиток його фахових здібностей. Освітній компонент направлений на набуття знань про основні педагогічні категорії і поняття, закономірності функціонування системи освіти і її складових; ознайомлення з інноваційними технологіями, формами організації, методами, засобами навчання, виховання, управління в системі закладів загальної середньої та позашкільної освіти; розвиток професійного мислення, формування усвідомлення високої значущості педагогічної праці у суспільному прогресі людства, розвиток практичних умінь і навичок творчого підходу до організації педагогічної діяльності; накопичення початкового досвіду ведення науково-методичної роботи, дослідно-експериментальних форм педагогічної діяльності.</p>	
3. Мета та цілі освітнього компонента	
<p>Мета педагогічної практики (виробничої): надати студентам магістратури цілісної і логічно-послідовної системи знань про:</p> <ul style="list-style-type: none"> – дидактику підготовки кадрів вищої кваліфікації; – теоретичні, організаційно-процесуальні, методичні засади процесу навчання і виховання школярів, їх підготовки відповідно до державних та європейських стандартів, потреб суспільства; – методики викладання мистецьких дисциплін; – розкрити структуру та напрями реформування освіти загалом та мистецької зокрема. <p>Сформувати фахові компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> здатність організовувати навчальний процес з образотворчого мистецтва на засадах особистісно-орієнтованого, діяльнісного та компетентнісного підходів; проектувати та організовувати навчальний процес на рівні заняття, педагогічної ситуації; здатність здійснювати відбір методів, форм і засобів навчання образотворчому мистецтву та ДПМ, спрямованих на розвиток здібностей учнів та їх виховання; здійснювати контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів; здатність керувати навчально-виховною діяльністю у позакласній роботі; здатність використовувати інформаційні технології у 	

навчанні;

здатність формувати в студентів уміння користуватися мовою образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, виконувати передбачені навчальними програмами завдання із видів образотворчих мистецтв.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність.

Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов

Загальні компетентності (ЗК).

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 3. Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт.

ЗК 6. Здатність розробляти та презентувати освітні проєкти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети.

ЗК 7. Здатність здійснювати науково-педагогічні дослідження на засадах академічної доброчесності, прогнозувати та презентувати їх результати.

Фахові компетентності *спільні* для всіх предметних спеціальностей (ФК)

ФК2. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності.

ФК4. Здатність до моделювання змісту навчання, формування в учнів ключових компетентностей та здійснення інтегрованого навчання.

ФК5. Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації учнів до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку.

ФК6. Здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу.

ФК7. Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

ФК 8. Здатність формувати в учнів культуру академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у власній професійній діяльності.

Компетентності для предметної спеціальності 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво) (ПК)

ПК1. Здатність усвідомлювати проблеми становлення й розвитку класичного і сучасного образотворчого мистецтва та педагогічної теорії і практики його навчання.

ПК2. Здатність аналізувати, критично осмислювати, знаходити й розв'язувати протиріччя в художньо-творчих процесах та мистецько-освітніх явищах.

ПК3. Здатність до теоретичних та експериментальних наукових пошуків у галузі образотворчого мистецтва та художньої педагогіки.

ПК4. Здатність глибоко розуміти сутність понять естетичного, образотворчого, психолого-мистецького та художньо-педагогічного тезаурусів.

ПК5. Здатність поповнювати фаховий запас спеціальних мистецтвознавчих та психолого-педагогічних знань.

ПК6. Здатність оволодівати академічно-творчими вміннями і навичками з різних видів і технік аналогового й цифрового образотворчого мистецтва та методами і технологіями їх формування в учнів.

ПК7. Здатність розвивати власну графічну, живописну, формотворну, композиційну та художньо-педагогічну майстерність.

ПК8. Здатність толерантно взаємодіяти в системі мистецько-освітньої комунікації, в тому числі на засадах інклюзії.

ПК9. Здатність успішно виконувати естетико-виховні, художньо-дидактичні, творчо-розвивальні, арт-терапевтичні та мистецько-просвітницькі функції професійної діяльності в закладах середньої та фахової передвищої освіти.

Програмні результати навчання (РН), спільні для всіх предметних спеціальностей

РН1. Демонструє вміння застосовувати знання з психології, педагогіки, фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності) у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблює знання з предметної області.

РН2. Демонструє вміння використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного та змішаного навчання тощо.

РН3. Називає і описує основні принципи, функції, сучасні форми та методи управління освітньої діяльності, демонструє вміння планувати й управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати її якість.

РН5. Описує методику розробки освітніх проєктів, пояснює зміст та призначення їх етапів, аналізує спроможність управління процесом їх впровадження, прогнозує очікувані результати.

РН6. Визначає і характеризує основні принципи, закони та методики науково-педагогічних досліджень; описує апарат науково-педагогічного дослідження, демонструє навички презентації результатів науково-педагогічного дослідження.

РН7. Визначає, аналізує та характеризує педагогічні інновації, демонструє вміння їх практичного застосування у професійній діяльності.

РН8. Описує показники якості педагогічної діяльності, аналізує можливі впливи на них внутрішніх і зовнішніх чинників, визначає індивідуальні професійні потреби, шляхи покращення власної педагогічної майстерності, обирає ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

РН9. Демонструє уміння класифікувати, упорядковувати і узагальнювати навчальний матеріал відповідно до умов навчального процесу, потреб формування ключових компетентностей та інтегрованого навчання.

РН10. Називає і аналізує шляхи мотивації учнів до саморозвитку, демонструє вміння розробляти план практичної реалізації для формування адекватної позитивної самооцінки й я-ідентичності.

РН11. Демонструє уміння забезпечувати конструктивну та безпечну взаємодію з учасниками освітнього процесу.

РН12. Знає та дотримується умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

РН13. Демонструє здатність діяти автономно і в команді.

РН14. Демонструє дотримання культури академічної доброчесності у власній діяльності та демонструє вміння формувати її в учнів.

Програмні результати навчання для предметної спеціальності 014.12. Середня освіта (Образотворче мистецтво) (ПРН)

ПРН 2. Орієнтується на художньо-естетичні цінності різних видів і жанрів класичного і сучасного образотворчого мистецтва.

ПРН 3. Аналізує й узагальнює історичні віхи становлення й розвитку образотворчого мистецтва в його видовому, жанровому та стилістичному розмаїтті.

ПРН 5. Забезпечує наступність образотворчих і художньо-педагогічних традицій та інновацій.

ПРН 7. Володіє аналоговими та цифровими технологіями образотворення.

ПРН 9. Знаходить, систематизує, аналізує й опрацьовує наявну навчальну і наукову інформацію з образотворчого мистецтва й споріднених галузей знань та створює наукові тексти мистецтвознавчого, художньо-дидактичного і мистецько-освітнього змісту державною й іноземною мовами.

ПРН10. Знає методологію організації художньої та мистецько-освітньої діяльності й адекватно застосовує її у науково-дослідницькій роботі.

ПРН11. Використовує сучасні інформаційно-комунікаційні, комп'ютерно-графічні, мереживні і мультимедійні технології та технічні засоби навчання.

ПРН12. Забезпечує толерантну комунікативну взаємодію між учасниками художньо-педагогічного процесу, творчий характер навчання образотворчого мистецтва та високий рівень засвоєння знань, умінь і навичок.

ПРН13. Створює безпечні художньо-педагогічні умови в мистецько-освітньому середовищі закладів загальної середньої та фахової передвищої освіти.

ПРН14. Популяризує й збагачує скарбницю національної художньої культури та прогресивні методики і технології навчання образотворчого мистецтва.

5. Організація навчання

Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	Загальна кількість годин -180		
Лекції			
Практичні заняття			
Самостійна робота	180		
Ознаки освітнього компонента			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
2	014 «Середня освіта»	1 (магістратура)	Нормативний

Тематика освітнього компонента

Види робіт	Години
Тема 1. Настановча конференція. Ознайомлення із базою практики, узгодження графіку та змісту роботи практиканта. Ознайомлення з базами практики - структура навчального закладу, зокрема наявність аудиторій, розклад занять, графік проведення занять.	3
Тема 2. Вивчення напрямків діяльності закладу освіти; документи планування і обліку навчального навантаження. Вивчення програм навчальних дисциплін, змісту уроків, і гурткових занять.	5
Тема 3. Ознайомлення з програмами, методичними рекомендаціями та посібниками закладу освіти, вивчення тематики гуртків та уроків ОМ.	10
Тема 4. Знайомство з класом та розподіл, закріплення за студентом певних занять.	5
Тема 5 Спостереження на заняттях за роботою вчителя (не менше 5-ти відвідувань).	15
Тема 6. Підготовка та виконання конспектів уроків і занять гуртка з ДПМ.	20
Тема 7. Підготовка та виконання конспекту виховного заходу.	20
Тема 8. Розробка навчально-методичних матеріалів з ОМ (завдань для навчання) у процесі вивчення конкретної мистецької дисципліни.	30
Тема 9. Самостійне проведення занять з мистецьких дисципліни (не менше 3-х занять: урок, заняття гуртка).	20
Тема 10. Відвідування не менше трьох занять проведених вчителями.	30
Тема 11. Підготовка та виконання аналізу одного відвіданого заняття проведеного студентом- колегою.	10
Тема 12. Оформлення звітної документації за результатами виробничої педагогічної практики.	10

Тема 13. Участь у підсумковій конференції (за підсумками проходження практики. Підведення підсумків роботи.	2
Всього	180

6. Система оцінювання освітнього компонента

Загальна система оцінювання освітнього компонента	<p>Вид контролю – залік.</p> <p>Максимальна кількість балів – 100.</p> <p>Оцінювання видів навчальної роботи:</p> <p>Ознайомлення з документацією школи – 6 балів;</p> <p>Відвідані заняття вчителя (уроки , практичні заняття гуртка) – 9 балів; підготовка конспектів уроків (три конспекти) – 30 балів; розробка навчально-методичних матеріалів з ОМ (завдань для практичного навчання) у процесі вивчення конкретної мистецької дисципліни – 10 балів; підготовка конспекту виховного заходу – 10 балів; проведені магістрантом-практикантом заняття (уроку чи практичних занять гуртка) – 15 балів; проведення психологічної профорієнтації з учнями – 10 балів; оформлення документації, звіт – 10 балів.</p>
Вимоги до письмових робіт	<p>Звітна документація здається студентами по завершенню проходження практики протягом наступного тижня керівнику практики від ЗВО на кафедру методики викладання образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та дизайну. Вона включає:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Звіт з виконаної роботи з зазначеною кількістю виконаних завдань, місцями їх виконання; 2. Відгук-оцінку керівника практики із зауваженнями; 3. Фотозвіт про проходження практики. <p>Звіт з практики проходить у формі конференції, що проводиться комісією у складі завідувача кафедри та викладачів, що керують практиками студентів. Оцінка за практику виставляється з урахуванням рейтингових балів за видами діяльності практиканта та вноситься в заліково-екзаменаційну відомість і залікову книжку студента за підписом керівника практики.</p> <p>Здійснюється колективна форма підведення підсумків практики – аналізуються позитивні і негативні аспекти роботи під час практики.</p> <p>Підготовка конспектів уроків (три конспекти) – 30 балів; розробка навчально-методичних матеріалів з ОМ (завдань для практичного навчання) у процесі вивчення конкретної мистецької дисципліни – 10 балів; підготовка конспекту виховного заходу – 10 балів; оформлення документації, звіт – 10 балів.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Виконання 50 % завдань практики</p> <p>Студенти, які не виконали програму практики, за наявності поважної причини проходять практику повторно, у вільний від навчання час.</p>
Підсумковий контроль	<p>Форма контролю - залік;</p> <p>Форма задачі – комбінована (усна, письмова).</p>

7. Політика освітнього компонента

1. Викладання курсу та взаємодія із здобувачем вищої освіти ґрунтуються на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

2. Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.).

3. Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» введеного в дію наказом ректора №447 від 24 липня 2015 р.; із внесеними змінами наказом ректора №417 від 03 липня 2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf та «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf>.

4. Неформальна освіта зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

Основна література:

1. Вдовиченко Р. П. Навчально-методичний посібник «Самостійна робота студентів з курсу «Педагогіка» (для дистанційної форми навчання). Миколаїв: СПД Румянцева Г. В., 2021. 182 с.
2. Гнатюк М. В. Образотворче і декоративно-прикладне мистецтво (основи образотворчої граматики) : навч.-метод. Посіб. Ч. 1. Івано-Франківськ : ЯРИНА, 2016. 196 с. : іл.
3. Кардашов В.М. Теорія і методика викладання образотворчого мистецтва: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів. Видавничий дім «Слово», 2017. 296 с.
4. Козирев М. П. Соціальна педагогіка: навчальний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2020. 352 с.
5. Красовська О. О. Образотворче мистецтво з методикою викладання у початковій школі : навч. посібник. / О. О. Красовська, – Львів.: «Новий Світ2000», 2020. – 292 с.
6. Лемешева Н.А. Образотворче мистецтво у нашому житті. Черкаси. 2015. 154 с.
7. Лемешева Н.А., Кондратюк Н.В. Методика навчання мистецтва (Образотворче мистецтво) 9 клас. Навчально-методичний посібник. Черкаси. 2014. 124 с.
8. Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основи образотворчої граматики. К.: Вища школа, 2002. 156 с.
9. Майборода І.Е. Образотворче мистецтво з методикою навчання: курс лекцій до предмета для студентів денної та заочної форми навчання напряму підготовки 6.010102 «Початкова освіта». Мукачево: МДУ, 2017. 41 с.
10. Методичні рекомендації і приклади реалізації НУШ у 5-6 класах на основі досвіду освітян столиці: природнича, математична, інформатична, технологічна, соціальна і здоров'ябережувальна галузі: [Навчально-методичний посібник]. / [кол. авт.: І. Воротникова,

В. Заплатинський, Л. Рак, І. Філоненко, та ін.]: за заг. ред. І.П. Воротникової. К.: ФОП Ямчинський О.В., 2022. 188 с.

11. Нагачевська З.І. Педагогіка : навч.-метод. посіб. для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (спеціалізація історія). Івано-Франківськ: НАІР, 2020. 144 с.

12. Освіта в умовах воєнного стану: виклики, розвиток, повоєнні перспективи. Інформаційно-аналітичний збірник. Київ: МОН, 2023. 64 с.

13. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька: Навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан, 2005. 360 с.

14. Турчин Т. М. Т 89 Методика навчання освітньої галузі «Мистецтво»: навч.-метод. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2021. 281 с.

Інформаційні ресурси

1. <https://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2019/11/%D0%BD%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7-805> .

2. Роз'яснення щодо деяких питань здійснення освітньої діяльності у мистецьких школах.

Дата оновлення:	16.07.2019	URL:
http://mincult.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=245499169&cat_id=2449		31905

(дата звернення: 14.07.2021)

3. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>

4. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського www.dnpb.gov.ua/

Викладач: Тимків Богдан Михайлович,

професор, завідувач кафедри
методики викладання
образотворчого і декоративно-
прикладного мистецтва та
дизайну